

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеська національна академія харчових технологій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Безпека життєдіяльності та основи охорони праці

Обов'язкова навчальна дисципліна

Мова навчання - українська

Освітньо-професійна програма

Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Код та найменування спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Шифр та найменування галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство

Ступінь вищої освіти бакалавр

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою академії

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою безпеки життєдіяльності
Одеської національної академії харчових технологій

РОЗРОБНИКИ:

Фесенко О.О., завідувач кафедри безпеки життєдіяльності, доцент, кандидат
технічних наук;

Лисюк В.М., доцент кафедри безпеки життєдіяльності, доцент, кандидат те-
хнічних наук;

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри безпеки життєдіяльності
Протокол від «18» травня 2021 р. № 9

Завідувач кафедри /ПІДПИСАНО/ Олена ФЕСЕНКО
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Розглянуто та схвалено методичною радою зі спеціальності 204 «Технології ви-
робництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та
продовольство»

Голова ради /ПІДПИСАНО/ Наталія ТКАЧЕНКО
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Гарант освітньої програми /ПІДПИСАНО/ Наталія ТКАЧЕНКО
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Розглянуто та схвалено Методичною радою академії
Протокол від «30» червня 2021 р. № 6

Секретар Методичної ради академії /ПІДПИСАНО/ Валерій МУРАХОВСЬКИЙ
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка	4
1.1	Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2	Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти	5
1.3	Міждисциплінарні зв'язки	5
1.4	Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС	6
2	Зміст дисципліни:	6
2.1	Програма змістовних модулів	6
2.2	Перелік практичних робіт	6
2.3	Перелік лабораторних робіт	6
2.4	Перелік завдань до самостійної роботи	7
3	Критерії оцінювання результатів навчання	8
4	Інформаційне забезпечення	9

1. Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Модуль 1 - Безпека життєдіяльності. Мета вивчення дисципліни полягає у набутті здобувачем компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання (зокрема на підприємствах виробництва і переробки продукції тваринництва), а також формування у здобувачів відповідальності за особисту та колективну безпеку із введенням активного і здорового способу життя.

В результаті вивчення модуля 1 «Безпека життєдіяльності» здобувачі повинні **знати:**

- сучасні проблеми і головні завдання безпеки життєдіяльності;
- законодавчі та нормативні документи з безпеки життєдіяльності;
- концепції організації безпеки життєдіяльності у державі;
- заходи і засоби надання домедичної допомоги собі та постраждалим від нещасного випадку та аварії на виробництві.

вміти:

- орієнтуватися в основних методах оцінки ризику виникнення надзвичайних ситуацій і системах забезпечення техногенної безпеки;
- надавати домедичну допомогу собі та постраждалим від нещасного випадку та аварії на виробництві;
- організовувати вирішення питань безпеки в надзвичайних ситуаціях.

Модуль 2 - Основи охорони праці. Метою вивчення дисципліни є надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах з виробництва та переробки продукції тваринництва, формування у здобувачів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

В результаті вивчення модуля 2 «Основи охорони праці» здобувачі повинні **знати:**

- сучасні проблеми і головні завдання охорони праці;
- законодавчі та нормативні документи з охорони праці;
- обов'язки і відповідальність роботодавців підприємств (організацій) за додержанням вимог законодавчих і нормативно-правових актів з охорони праці для забезпечення здорових і безпечних умов праці;
- методи і засоби забезпечення нормативних значень параметрів небезпечних і шкідливих виробничих факторів (в галузі діяльності).

вміти:

- організовувати вирішення питань охорони праці на виробництві (в організації);
- впроваджувати безпечні технології, вибирати оптимальні умови і режими

праці, проектувати та організовувати робочі місця на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці;

- обґрунтовувати вибір безпечних режимів, параметрів, виробничих процесів (в галузі діяльності).

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва](#) та [освітньо-професійній програмі «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»](#) підготовки бакалаврів.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зооінженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання:

ПРН3. Виконувати функціональні обов'язки, нівелюючи вплив різних чинників та виробничих ситуацій.

ПРН4. Організовувати спільну діяльність робочого колективу.

ПРН 25*. Зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі знання української та іноземної мов, розуміння історії, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

1.3. Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» використовує досягнення і методи фундаментальних та прикладних наук і тісно пов'язана з практичною діяльністю людини. Тому при вивченні дисципліни, яка займає провідне місце у структурно-логічній схемі підготовки фахівця за СВО «бакалавр», здобувачам необхідні знання, отримані у попередніх загальних і професійних навчальних дисциплінах.

Послідовні зв'язки – кваліфікаційна робота бакалавра.

1.4. Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Навчальна дисципліна викладається на 3 курсах у 6 семестрі для денної та заочної форм навчання

Кількість кредитів ECTS - 3, годин – 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні	лабораторні
денна	40	20	10	10
заочна	16	8	4	4
Самостійна робота, годин	Денна - 50		Заочна - 74	

2. Зміст навчальної дисципліни

2.1. Програма змістовних модулів

Змістовний модуль 1: Безпека життєдіяльності.

№ теми	Зміст теми	Години	
		денна	заочна
1.	Теоретичні основи безпеки життєдіяльності з оглядом різних видів та форм рухової активності та ведення здорового способу життя.	2	2
2.	Природні та техногенні небезпеки, їх характер та наслідки	2	2
3.	Правове забезпечення безпеки життєдіяльності на виробництві та у побуті	2	-

Змістовний модуль 2: Основи охорони праці.

№ теми	Зміст теми	Години	
		денна	заочна
1.	Правові та організаційні основи охорони праці для розуміння закономірностей розвитку предметної області	2	2
2.	Повітря робочої зони	2	-
3.	Освітлення виробничих приміщень	2	-
4.	Виробнича вібрація і шум	2	-
5.	Безпека технологічного обладнання та процесів	2	-
6.	Електробезпека	2	1
7.	Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах	2	1
	Разом з дисципліни	20	8

2.2. Перелік практичних робіт

№ прак. роб.	Назва практичної роботи	Годин	
		денна	заочна
1.	Загальні методи оцінки ризику в різних життєвих ситуаціях людини	2	-
2.	Аналіз небезпек. Їх причино-наслідкові зв'язки	2	-
3.	Оцінка стійкості об'єкта до впливу сейсмічної хвилі землетрусу	2	-
4.	Забезпечення пожежної безпеки	2	2
5.	Домедична допомога при нещасних випадках	2	2
	Всього	10	4

2.3. Перелік лабораторних робіт

№ лаб. роб.	Назва лабораторної роботи	Годин	
		денна	заочна
1.	Дослідження показників повітря робочої зони	2	2
2.	Дослідження запиленості повітря робочої зони	2	-

3.	Дослідження виробничого освітлення	2	2
4.	Дослідження шуму та методів боротьби з ним	2	-
5.	Дослідження електробезпеки трифазних електричних мереж напругою до 1 000 В	2	-
	Всього	10	4

2.4. Перелік завдань до самостійної роботи

№ теми	Назва теми	Об'єм у год. (денна/заочна)	Завдання до самостійної роботи
Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності			
1.	Методи визначення ризику.	3/5	Опрацювати матеріал й пройти тестування
2.	Радіація. Наслідки її впливу на навколишнє середовище, життя і здоров'я людей.	3/5	
3.	Соціально-політичні небезпеки, їх види та характеристика.	3/4	
4.	Порядок надання населенню інформації про наявність загрози або виникнення надзвичайної ситуації (НС).	3/4	
5.	Організація і проведення рятувальних та інших невідкладних робіт.	3/5	
Змістовий модуль 2. Основи охорони праці			
1.	Навчання з питань охорони праці	3/5	Опрацювати матеріал й пройти тестування
2.	Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.	3/4	
3.	Основні поняття фізіології праці. Показники важкості та напруженості трудового процесу	3/4	
4.	Особливості інфрачервоного (ІЧ) випромінювання, нормування, засоби та заходи захисту працюючих.	3/5	
5.	Види вентиляції, їх вибір, конструктивне оформлення.	3/4	
6.	Загальний підхід до проектування та експлуатації систем освітлення.	3/5	
7.	Санітарно-гігієнічні вимоги до планування та розміщення виробничих і допоміжних приміщень.	3/5	
8.	Сигнально-попереджувальні пристрої і фарбування обладнання.	3/4	
9.	Статична електрика.	2/2	
10.	Методи та засоби щодо запобігання ураженню людини електричним струмом.	3/5	
11.	Протипожежне водопостачання підприємства.	3/5	
12.	Пожежна безпека технологічного обладнання, систем опалення та вентиляції.	3/5	
	Всього	50/74	

3. Критерії оцінювання результатів навчання
Види контролю: поточний, підсумковий -екзамен
Нарахування балів за виконання змістовного модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання								
	min д/з іспит	max д/з іспит	денна			заочна					
			Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали		Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали				
2	3	4		min	max		6	7	min	max	9
1											
			3/4/5/6/7/8-й семестр			3/4/6/7-й семестр					
ЗАЛКОВИЙ КРЕДИТ 1											
Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності											
Робота на лекціях	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-
Підготовка до практичних занять	0,6/-	1/-	5	3	5	-	-	-	-	-	-
Робота на практичних заняттях	4/10	6/15	5	20	30	2	20	30	2	20	30
Виконання індивідуальних завдань	1/-	2/-	1	1	2	-	-	-	-	-	-
Опрацювання тем, не винесених на лекції	1/5	3/10	1	1	3	1	5	10	1	5	10
Проміжна сума	-	-	-	25	40	-	25	40	-	25	40
Модульний контроль у поточному семестрі (тестування)	30	50	1	30	50	1	30	50	1	30	50
Дистанційний модуль	5/5	10/10	1	5	10	1	5	10	1	5	10
Рейтинг за творчі здобутки здобувачів (додаткові бали)	0/-	10/-	1	0	10	-	-	-	-	-	-
Оцінка за змістовий модуль 1	-	-	-	60	100	-	60	100	-	60	100
Змістовий модуль 2. Основи охорони праці											
Робота на лекціях	-	-	7	-	-	2	-	-	-	-	-
Підготовка до лабораторних занять	0,6/-	1/-	5	3	5	-	-	-	-	-	-
Робота на лабораторних заняттях	4/10	6/15	5	20	30	2	20	30	2	20	30
Виконання індивідуальних завдань	1/-	2/-	1	1	2	-	-	-	-	-	-
Опрацювання тем, не винесених на лекції	1/5	3/10	1	1	3	1	5	10	1	5	10
Проміжна сума	-	-	-	25	40	-	25	40	-	25	40
Модульний контроль у поточному семестрі (тестування)	30	50	1	30	50	1	30	50	1	30	50
Дистанційний модуль	5/5	10/10	1	5	10	1	5	10	1	5	10
Рейтинг за творчі здобутки здобувачів (додаткові бали)	0/-	10/-	1	0	10	-	-	-	-	-	-
Оцінка за змістовий модуль 2	-	-	-	60	100	-	60	100	-	60	100
Разом з дисципліни			60 ... 100			60 ... 100					

Модульний контроль для змістовних модулів №1 та №2 у поточному семестрі здійснюється у формі тестування (min. денна/заочна -30 бал., max. денна / заочна

– 50 балів).

Форма підсумкового контролю – екзамен, в результаті якого здобувач може отримати min. – 60 бал., max. – 100 бал. Завдання екзаменаційного білету складаються з відповідей на 4 теоретичних питання: 2 питання – з «Безпеки життєдіяльності» і 2 питання – з «Основ охорони праці».

Загальні критерії оцінювання екзамену

Вид роботи	Загальний бал	Оцінка за національною шкалою	Пояснення до нарахування балів
Відповіді на теоретичні питання (4 питання)	95-100	відмінно	Відповідь є правильною, повною, логічно обґрунтованою. Здобувач проявляє глибокі, міцні знання, критичне осмислення проблем; знання законодавчих та нормативних документів з охорони праці та БЖД; самостійно оцінює різні явища, факти, виявляючи особисту позицію щодо них.
	88-94		Відповідь правильна, але містить негрубі помилки/неточності. Здобувач знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями, вміє робити висновки, виправляти допущені помилки.
	81 -87	добре	Відповідь правильна, але має певні неточності.
	74 -80		Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована та осмислена.
	68 -73	задовільно	Відповідь фрагментарна
	60-67		Відповідь не вичерпна, демонструє нечіткі уявлення здобувача про об'єкт вивчення. Рівень знань задовільний.
	< 60	незадовільно	Рівень знань незадовільний. Здобувач проявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу.

4. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Конспект лекцій з дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорона праці / Укл. О.О. Фесенко, Лисюк В.М., Неменуца С.М., Сахарова З.М./Одеса: ОНАХТ, 2020. – 149 с.

2. Методичні вказівки для практичних робіт з дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорона праці (Модуль 1 - Безпека життєдіяльності)» для бакалаврів усіх професійних напрямків денної і заочної форм навчання / Укл. С.М. Неменуца, В.М. Лисюк, З.М. Сахарова, В.І. Булюк / – Одеса: ОНАХТ, 2019.- 82 с.

3. Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорона праці (Модуль 1 - Безпека життєдіяльності)» для бакалаврів спеціальностей 101 «Екологія» галузі знань 10 «Природничі науки»; 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», 123 «Комп'ютерна інженерія» галузі знань 12 «Інформаційні технології»; 131 «Прикладна механіка», 133 «Галузеве

машинобудування» галузі знань 13 «Механічна інженерія»; 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», 142 «Енергетичне машинобудування», 144 «Теплоенергетика» галузі знань 14 «Електрична інженерія»; 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» галузі знань 15 «Автоматизація та приладобудування»; 162 «Біотехнології та біоінженерія» галузі знань 16 «Хімічна та біоінженерія»; 181 «Харчові технології», 183 «Технології захисту навколишнього середовища», 185 «Нафтогазова справа» галузі знань 18 «Виробництво та технології»; 241 «Готельно-ресторанна справа» галузі знань 24 «Сфера обслуговування» денної та заочної форм навчання / Укл. Фесенко О.О., Лисюк В.М., Сахарова З.М, Неменуца С.М. / – Одеса: ОНАХТ, 2018.- 20 с.

4. Основи охорони праці: посібник до самостійної роботи./ Лисюк В.М., Фесенко О.О. / Одеська національна академія харчових технологій, 2016. – 40 с.

5. Фесенко О.О., Лисюк В.М., Сапожнікова Н.Ю., Сахарова З.М. Основи охорони праці: посібник до виконання лабораторних робіт. – Одеса: ОНАХТ, 2016. – 73 с.